



EURÓPSKA KOMISIA

TLAČOVÁ SPRÁVA

Brusel 19. februára 2013

Európske občianstvo: informovanosť o právach garantovaných v EÚ sa zvyšuje, ale ľudia chcú vedieť viac

Ako sa uvádza v novom prieskume Eurobarometra, ktorý Európska komisia dnes uverejnila, Európania 20 rokov po zrode občianstva EÚ vo všeobecnosti poznajú svoje práva, ale nie vždy vedia čo zahŕňajú. 81 % respondentov v prieskume uviedlo, že vedia, že popri vlastnej štátnej príslušnosti sú aj občanmi EÚ (pozri prílohu). Len 31 % sa však cíti byť dostatočne informovanými o svojich právach, ktoré občianstvo EÚ zahŕňa. Európania najviac poznajú svoje právo na voľný pohyb (88 %) a právo podávať petície inštitúciám EÚ (89 %). Na druhej strane dve tretiny (67 %) sa domnievajú, že voľný pohyb osôb v rámci EÚ je pre hospodárstvo ich krajín prínosom.

Prieskum je zverejnený v deň, keď Európsky parlament a Európska komisia budú v spoločnej rozprave diskutovať o právach Európanov. Diskusie budú predovšetkým zdrojom inšpirácie pre nasledujúcu správu Komisie o občianstve EÚ, ktorej cieľom je odstrániť prekážky, s ktorými sa občania EÚ stretávajú pri uplatňovaní svojich práv. Správa, ktorá má byť predložená 8. mája, stanoví v rámci Európskeho roka občanov 2013 viacero iniciatív, aby sa tieto práva stali skutočnosťou. Nadväzuje aj na 25 opatrení uvedených v prvej správe o občianstve EÚ z roku 2010 (pozri [IP/10/1390](#) a [MEMO/10/525](#)) a venuje sa prekážkam, ktorým občania EÚ čelili a ktoré boli v posledných troch rokoch odstránené.

Podpredsedníčka Komisie a komisárka EÚ pre spravodlivosť, základné práva a občianstvo Viviane Redingová povedala: „Európania si cenia svoje práva občanov EÚ a sú o nich viac informovaní, ako kedykoľvek predtým. Môžeme však vykonať viac, aby sme občanom pomohli uplatňovať ich práva a lepšie ich zapájať do procesu prijímania rozhodnutí na úrovni Európskej únie. Počas tohto roka, ktorý je Európskym rokom občanov, sa zúčastníme na diskusiách s občanmi v celej únii. Chceme načúvať starostiam občanov a vypočuť si ich názory, ktoré sa týkajú ich práv. Chceme si vypočuť, ako môžeme situáciu zlepšiť a ako občania vidia budúcnosť Európy. Európu nemožno budovať bez priameho vkladu Európanov. Od základu preto meníme spôsob tvorby európskych politík, aby sa mohli občania do nich priamo zapájať.“

V prieskume Eurobarometra o občianstve Európskej únie sa zisťoval názor Európanov na ich postavenie ako občanov EÚ a s tým súvisiace práva. Celkovo respondenti poznali väčšinu svojich práv ako občanov EÚ vrátane práva podávať petícií inštitúciám EÚ (89 %), práva na voľný pohyb (88 %), zákazu diskriminácie na základe štátnej príslušnosti (82 %), práva na konzulárnu ochranu (79 %) a účasti na iniciatívach občanov (73 %). Viac ako jedna tretina respondentov mala pocit, že sú dostatočne informovaní o uvedených právach - v porovnaní s výskumom z roku 2007 to predstavuje nárast o 5 percentuálnych bodov. Avšak len 24 % sa domnieva, že sú dostatočne informovaní o tom, ako postupovať v prípade, že ich práva na úrovni EÚ sú porušované.

Pokiaľ ide o právo na voľný pohyb, absolútna väčšina respondentov vo všetkých 27 členských štátoch je presvedčená, že je to pre ich krajiny hospodársky prínosné.

Súvislosti

Vďaka občianstvu EÚ, ktoré bolo zavedené Maastrichtskou zmluvou v roku 1993 a tento rok oslavuje svoje 20. narodeniny, majú všetci štátni príslušníci členských štátov EÚ súbory dodatočných práv ako občania EÚ. Medzi ne patrí právo na voľný pohyb a sloboda usadiť sa kdekoľvek v EÚ, hlasovať a byť volený v miestnych voľbách a voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte EÚ, v ktorom žijú, právo na konzulárnu ochranu v zahraničí za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci v prípade, že ich vlastná krajina tam nemá diplomatické zastúpenie, a právo predložiť petíciu Európskemu parlamentu alebo podanie európskemu ombudsmanovi a právo obrátiť sa na inštitúcie EÚ.

Z európskeho občianstva je odvodených mnoho práv, ale občania o nich nie vždy vedia. Cieľom Európskeho roka občanov je ľuďom tieto práva vysvetliť a zabezpečiť, aby si ich boli vedomí a nič im nebránilo v ich uplatňovaní (pozri [IP/13/2](#)).

Európska komisia vyvíja činnosť zameranú na odstránenie prekážok, ktorým občania EÚ čelia vo svojom každodennom živote: [Správa o občianstve EÚ za rok 2010](#) (pozri [IP/10/1390](#) a [MEMO/10/525](#)) v hrubých rysoch uvádza 25 konkrétnych opatrení, ktoré občanom EÚ umožnia uplatňovať ich právo na voľný pohyb v EÚ. V priebehu Európskeho roka občanov 2013 uverejní Komisia druhú správu o občianstve EÚ, v ktorej sa zhodnotí 25 opatrení navrhnutých v roku 2010 a uvedú sa ďalšie kľúčové opatrenia slúžiace na odstránenie pretrvávajúcich prekážok, ktoré občanom bránia v plnom uplatňovaní svojich práv ako občanov EÚ.

Podpredsedníčka Viviane Redingová aj ďalší európski komisári spoja v priebehu roka 2013 svoje sily s politickými predstaviteľmi na vnútroštátnej a komunálnej úrovni s cieľom usporiadať diskusie s občanmi v celej Európe. Počas týchto diskusií budú počúvať názory občanov a odpovedať na ich otázky. Podpredsedníčka Redingová už usporiadala takéto diskusie v Cádize (Španielsko), Grazi (Rakúsko), Dubline (Írsko) a Berlíne (Nemecko) a komisár L. Andor sa zúčastnil na diskusii v Neapole (Taliansko). V roku 2013 sa v rôznych európskych mestách uskutoční mnoho ďalších diskusií, v rámci ktorých budú európski činitelia a miestni politici debatovať s občanmi zo všetkých spoločenských vrstiev z celej EÚ o dôsledkoch hospodárskej krízy, právach občanov EÚ a budúcnosti Európy. Prehľad všetkých diskusií je k dispozícii na webovej stránke: <http://ec.europa.eu/european-debate>.

V rámci prípravy Európskeho roka občanov uskutočnila Komisia v období od 9. mája do 9. septembra 2012 rozsiahle verejné konzultácie, pri príležitosti ktorých vyzvala občanov, aby uviedli, na aké problémy narážajú pri uplatňovaní svojich práv občanov EÚ (pozri [IP/12/461](#)). Z odpovedí respondentov vyplynulo, že si svoje práva občanov EÚ veľmi vážia – predovšetkým právo na voľný pohyb a politické práva. Predstavujú si naozajstný európsky priestor, v ktorom by mohli žiť, pracovať, cestovať, študovať a nakupovať bez prekážok v podobe byrokracie alebo diskriminácie. Respondenti

však tiež zdôraznili, že ešte stále máme kus cesty pred sebou, a poukázali na rozličné problémy, najmä na otázku dodržiavania práv EÚ na miestnej úrovni. Zistenými problémami sa Komisia bude zaoberať vo svojej budúcej správe o občianstve EÚ, ktorá bude vypracovaná v priebehu roka 2013. Výsledky konzultácií je možné nájsť na webovej stránke: http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/eu-citizen-brochure_en.pdf

Ďalšie informácie

Domovská stránka podpredsedníčky Komisie a komisárky EÚ pre spravodlivosť Viviane Redingovej:

<http://ec.europa.eu/reding>

Európska komisia – Občianstvo EÚ

http://ec.europa.eu/justice/citizen/index_sk.htm

Eurobarometer – Občianstvo EÚ

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_374_361_en.htm#365

Európsky rok občanov:

<http://europa.eu/citizens-2013/sk/home>

Diskusie s občanmi o budúcnosti Európy:

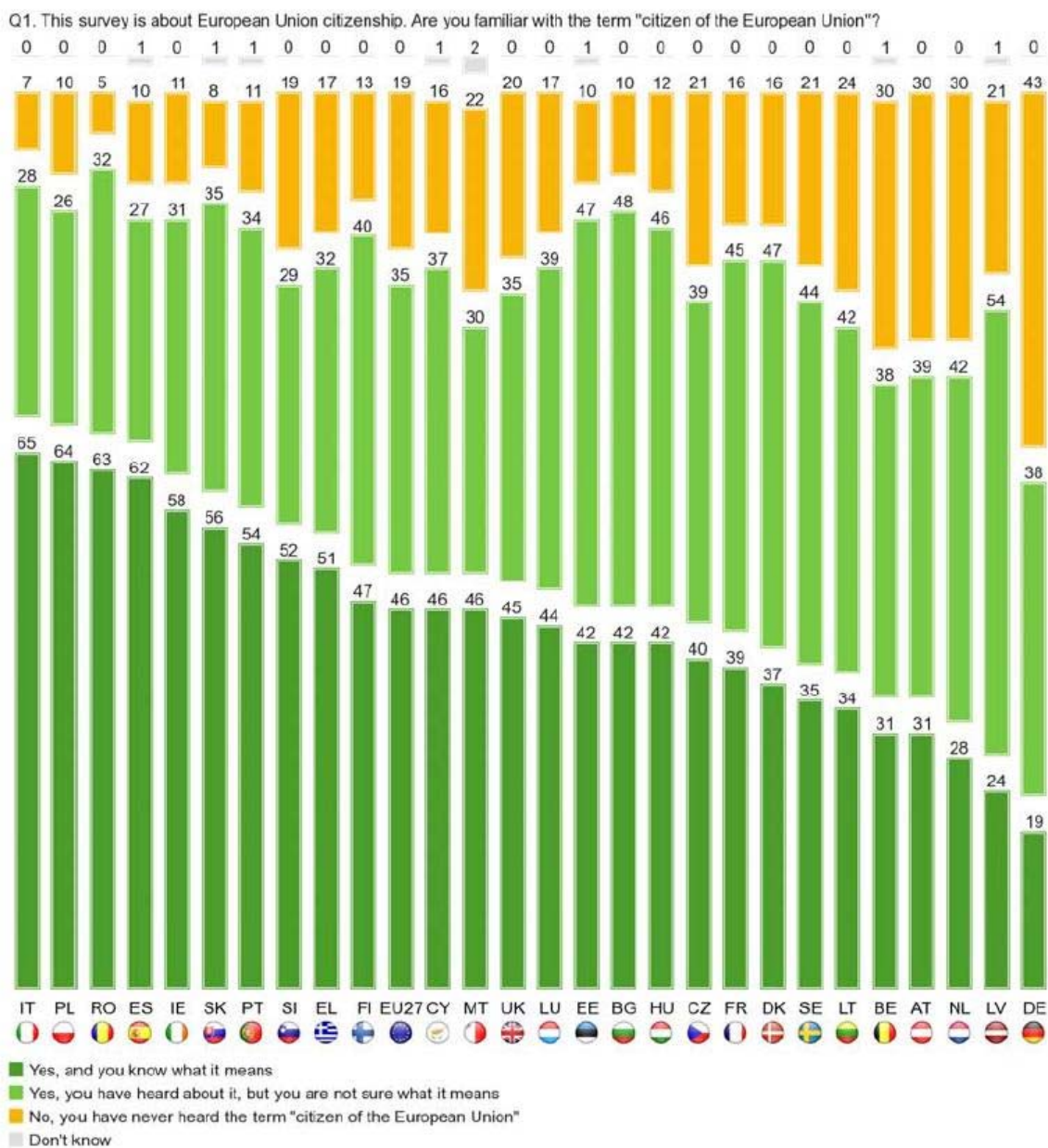
http://ec.europa.eu/european-debate/index_sk.htm

Kontaktné osoby:

[Mina Andreeva](#) (+32 22991382)

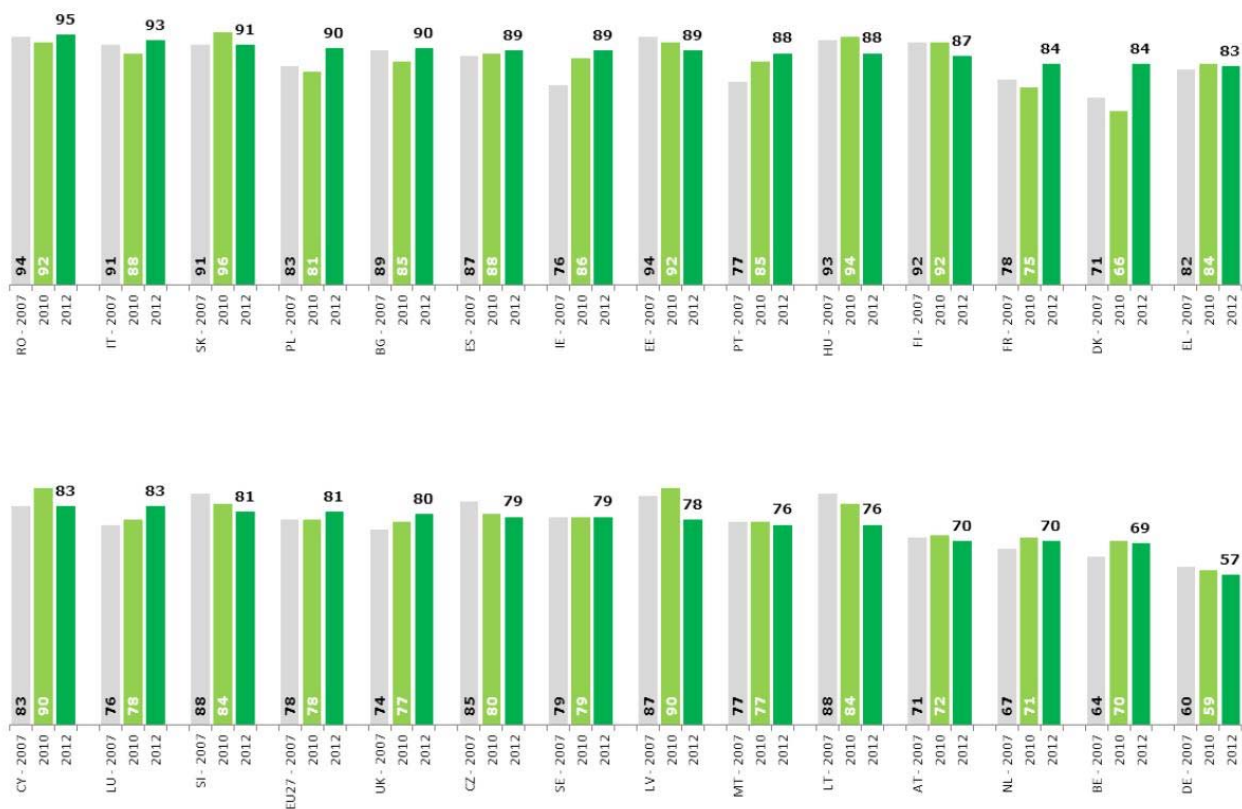
[Natasha Bertaud](#) (+32 2 296 74 56)

1. Stále viac (81 %) občanov, ktorí vedia, že sú „občanmi EÚ“



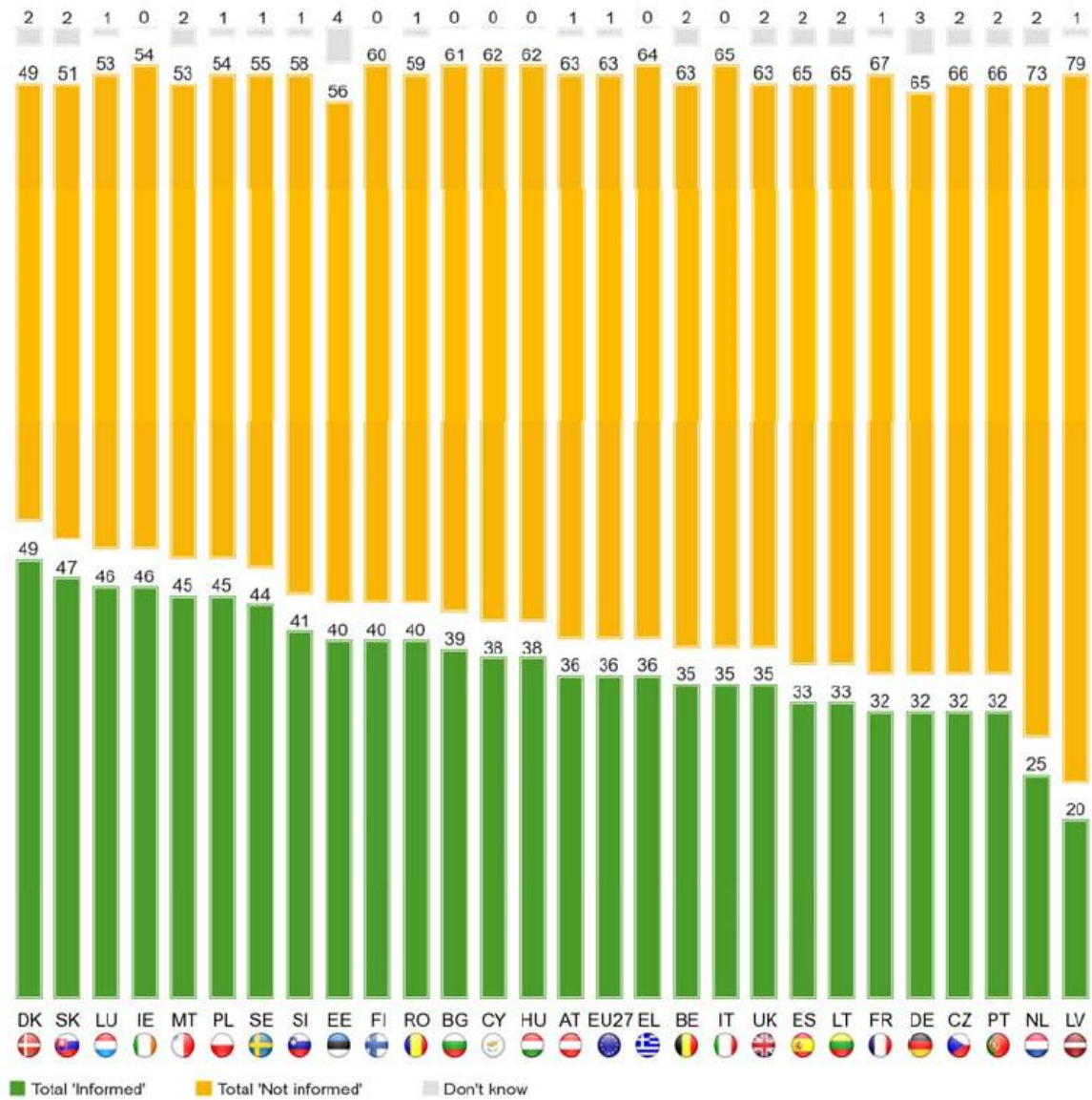
Vývoj za poslední roky:

Familiarity with the term 'citizen of the European Union', % Total "Yes" 2007-2012



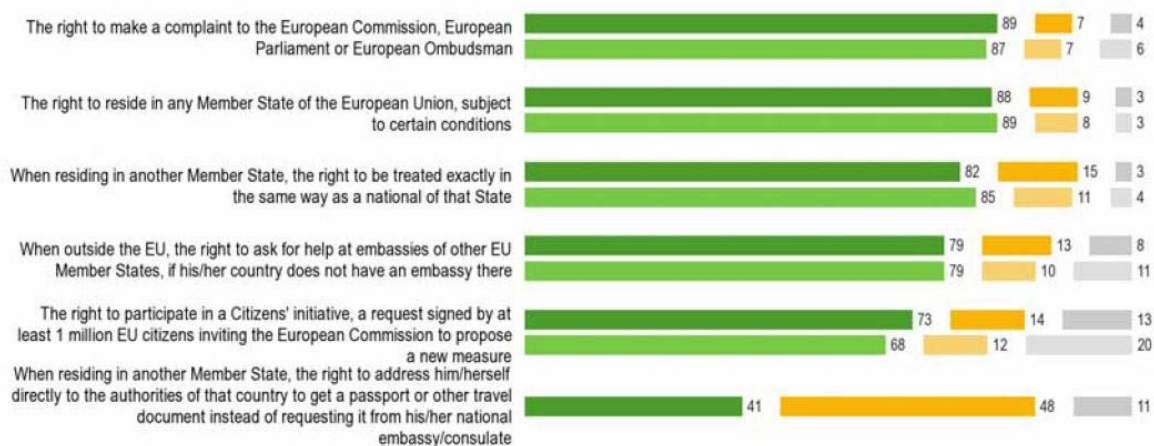
2. ... ale len 36 % vie, čo práva súvisiace s občianstvom EÚ obsahujú:

Q2. How well do you feel that you are informed about your rights as a citizen of the European Union?



3. Právo podať sťažnosť inštitúciám EÚ a právo na voľný pohyb sú najznámejšími právami občanov EÚ

Q4. In fact, all citizens of the EU Member States are "citizens of the European Union" already since 1993. In your opinion what rights does a citizen of the Union have?



FL365 November 2012
FL294 March 2010

Yes

No

Don't know



4. Väčšina občanov EÚ uznáva hospodársky prínos voľného pohybu v Európskej únii

Q6. Do you agree or disagree with the following statement: Free movement of people within the EU brings overall benefits to the economy of your country.

